

Bahtijar Bajrović, ustanovitelj družbe Sportina

Družba Sportina letos praznuje 20 let ustanovitve, obdobje, v katerem se je podjetje dveh zaposlenih razširilo z Bleda na številne države (predvsem nekdanje Jugoslavije) in danes zaposluje okoli dva tisoč sodelavcev. Ustanovitelj Bahtijar Bajrović, eden najbolj zaslužnih za velik uspeh, pravi, da niso slovenska družba, saj delujejo v številnih državah, zagotovo pa so gorenjska družba, saj je tu njen sedež in tudi intelektualni vrh. Pred leti so se poleg dobro poznane prodaje oblačil v številnih trgovinah, kot zastopniki tujih ali svojih blagovnih znamk, podali tudi v blejski turizem in se zaradi nastopa gospodarske krize tudi nekoliko opekli. A zaradi tega ne more zbledeti podoba podjetja, ki obvladuje splet trgovin na več kot 280 prodajnih točkah. Povprečen kupec najbrž ne ve, ampak večina trgovin z oblačili v večjih trgovskih centrih je Sportininih. Bato, kot Bahtijara Bajrovića kličejo prijatelji in najtesnejši sodelavci, na vprašanje, ali si je pred dvema desetletjema predstavljal tako uspešen razvoj Sportine, odgovarja: "Ljudje se razlikujemo, nekaj pripomorejo tudi geni, sicer pa mislim, da bi lahko uspel v katerikoli dejavnosti. Ni mi šlo za denar, pomembno je le, ali si uspešen ali neuspešen." Kasneje doda, da je lažje, če imaš srečo. In on jo je imel. In jo ima. Tudi v času krize je družba zaposlila okoli šeststo novih sodelavcev.

Valentin Cundrič, pesnik, pisatelj, dramatik in slikar

Častni občan občine Jesenice je v letu 2011 postal pesnik, pisatelj, dramatik in slikar Valentin Cundrič. Rojen je bil 14. februarja 1938, v njegovem obsežnem umetniškem opusu pa je več kot sto pesniških zbirk, kar ga uvršča med najbolj plodovite slovenske pesnike. Velik del svoje ustvarjalnosti je posvetil sonetu in predvsem najbolj zahtevni obliki, to je sonetnemu vencu sonetnega venca. Napisal jih je kar osem in Boris A. Novak je ustvarjanje te zvrsti imenoval kar gigantski ustvarjalni napor. A če doslej ni bil v celoti priznan doma (čeprav so njegove pesmi vključene v antologije, enciklopedije, celo mejnike 20. stoletja), pa je dobil svetovno priznanje, saj je eden od le treh slovenskih pesnikov, omenjenih v Enciklopediji Britannici; poleg njega sta v njej le še Dane Zajc in Venko Taufer. Poleg poezije Valentin Cundrič piše tudi prozo, sam jo imenuje magična, saj se ukvarja z napovedmi in projekcijami dogodkov iz preteklosti v naš čas. Ustvarja tudi otroško poezijo ter slika. Na profesorja Cundriča - diplomirani slavist je poučeval na jeseniški osnovni šoli in nato gimnaziji - pa imajo lepe spomine tudi učenci oziroma dijaki, saj so se prav pri njem številni navdušili za poezijo.

Peter Florjančič, svetovni izumitelj z Bleda

Peter Florjančič se je leta 1919 rodil na Bledu v dokaj premožni družini. Ne takrat ne vrsto let zatem si nihče v družini, še najmanj pa on sam, ni predstavljal, da bo šel v svet in v njem pustil pečat s svojimi izumi. Spominja se prve svetovne gospodarske krize: "Pomagali smo si, ustvarjali iz nič, ne pa tako kot danes." Mali Peter je šolo obiskoval na Bledu, nato Poljansko gimnazijo v Ljubljani, ker mu ni šlo, je šolanje dokončal v Kranju. Takrat je izumil ročni tkalni stroj, s katerim je tkalec (tudi on sam) postal samostojen. To je bil njegov prvi izum, izpopolnjenega pa je že po vojnem prebegu v Švico prodal skupaj s kolegom in prvič prejel ogromno plačilo. To je bila njegova prva lekcija trženja, kasneje je prodal še 42 izumov! Denar in pamet sta mu odpirala vrata v svet pomembnežev. V Monte Carlu je izumil parfumski razpršilec FLIRT, kar 25 let so bili v uporabi njegovi diaromčki (če ne bi danes poznali digitalne tehnike fotografiranja, bi jih najbrž še sedaj). Vse (ali skoraj vse), kar je zaslužil, je tudi zapravlil, nikoli ni vplačeval za pokojnino, zdravstveno zavarovanje ima urejeno nekaj zadnjih let. "Če vse življenje trdo delaš, ni časa za smrt," pravi. Upajmo, da mu uspe še kak izum, morda tudi v sodelovanju s Palomo, kar so napovedali že pred meseci. Tudi za Bled, kjer živi zadnja leta, ima polno idej. Želi si, da kraj ne bo več izletniško, ampak znova mondano mesto.

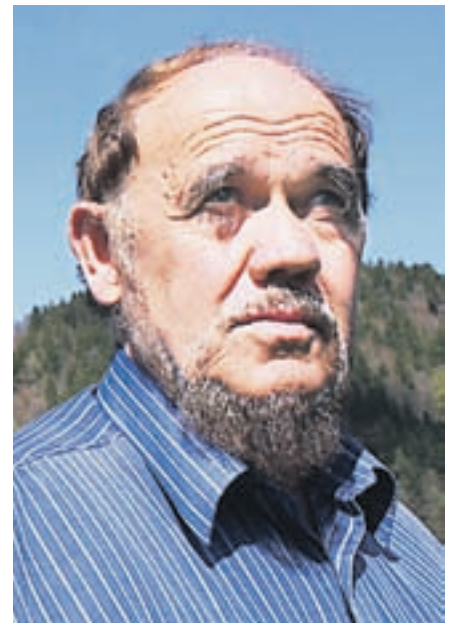
**Zlata Gašperšič
Ognjanović,
solistka ljubljanske Opere, je
spomladi praznovala življenjski
jubilej.**

V znani glasbeni družini Gašperšič iz Kroke rojena sopranistka, dolgoletna prvakinja ljubljanske Opere Zlata Gašperšič Ognjanović je spomladi praznovala življenjski jubilej. Ob tej priložnosti so ji v domači Kropi pripravili odmeven koncert, na katerem so nastopili tudi številni člani njene družine; rodila se je namreč kot šesta od dvanajstih otrok Jožeta Gašperšiča, ravnatelja tamkajšnje kovaške zadruge in glasbenega navdušenca ter organista, ki je svojo ljubezen do glasbe z velikim veseljem prenašal na svoje otroke. Na pevsko pot je stopila s prepevanjem ljudskih pesmi, popevk in samospelov. Uspešen debi v ljubljanski Operi je leta 1954 doživela z vlogo Siebela v Gounodovem Faustu. Le nekaj let kasneje je na tekmovanju v Toulouseu prejela srebrno medaljo za odlomke iz svoje sanjske vloge, Tatjane v Evgeniju Onjeginu P. I. Čajkovskega. Njena prva velika vloga pa je bila naslovna vloga v Dvoržakovi operi Rusalka, ki ji je kmalu sledila vloga Kerubina v Figarovi svatbi. V kasnejših letih, ko se je poročila z letos preminulim basistom Dragišo Ognjanovičem, se je zvrstila še dolga vrsta vlog, po uspešni operni karieri pa se je Ognjanovičeva dolgo ukvarjala tudi s pedagoškim delom.

**Erika Heim,
ena prvih slovenskih smučark in
alpinistk**

Danes 98-letna Jeseničanka Erika Heim je bila ena prvih slovenskih smučark in alpinistk. Pred drugo svetovno vojno je bila ena najbolj dejavnih članic tedanjega Turistovskega kluba Skala, čigar člani - ena redkih žensk med njimi je bila prav Heimova - so poleti hodili v hribe, pozimi pa smučat na Rožco, kjer je klub imel kočo. Tako je Heimova preplezala vse slovenske dvatisočake, plezala je z legendarnim **Jožo Čopom**, pozimi se je udeleževala znamenitih Triglavskih smukov, leta 1939 pa je tudi zmagala na prvem državnem prvenstvu v alpski kombinaciji za ženske. Nad njeno bogato športno preteklostjo in življenjsko energijo, ki je lahko za zgled marsikomu, se je navdušil sodelavec Gornjesavskega muzeja Jesenice **Marko Mugerli**, ki je njene spomine posnel na kamero in nastal je šestnajstminutni film z naslovom Živeti z gorami. Še vedno čila gospa je razkrila koščke spominov na preteklost, na otroštvo, ki ga je preživela v Škednju pri Trstu, na vrnitev na Jesenice leta 1920, na druščino v klubu Skala, na medvojni čas, ko se je šolala za zobozdravnico na Dunaju, posebej živi pa so spomini na marec 1945, ko so bile Jesenice tarča bombardiranja in se je porušil tudi hotel Triglav, kjer si je Heimova urejala zobozdravniško ordinacijo, in se je med napadom ko maj rešila na varno ...

**Miro Kačar,
skrbnik Groharjeve zapuščine**

Letošnje leto je na Škofjeloškem minilo v znamenju 100-letnice smrti velikega slovenskega slikarja impresionista Ivana Groharja. Tako v Škofji Loki kot Železnikih in še posebej v slikarjevi rojstni Sorici so skozi celo leto potekale številne prireditve, likovne razstave in spominski dogodki slikarju v čast. V občini Železniki so razglasili tudi Groharjevo leto. Eden izmed najbolj zavzetih pri pripravi in organizaciji prireditev je bil v okviru Prosvetnega društva Ivan Grohar Sorica nedvomno Miro Kačar. Velik častilec in negovalec Groharjevega imena, tako v širjenju njegovega pomena za slovensko in evropsko slikarstvo kot v ohranjanju spomina nanj v okviru Centra za šolske in obšolske dejavnosti, kamor na njegove delavnice v Groharjevo hišo v Sorico že šestnajst let prihajajo učenci osnovnih in srednjih šol iz vse Slovenije in zamejstva, kot v lastnem likovnem ustvarjanju. Pri slikanju mu je bil Ivan Grohar s svojo motiviko in načinom slikanja vedno vzor, tudi sam namreč slika v impresionističnem slogu, s svojimi deli pa je kot tak tudi širše prepoznaven. Za Mirka Kačarja bi lahko rekli, da je Ivan Grohar zaznamoval tudi njegovo življenje in delo, saj na neki način z njim živi že od rane mladosti, že več kot šestdeset let.

Maksimiljan Kalan, borec za pravice odpuščenih

Maksimiljana Kalana smo spoznali lanske jesen. Zaradi težav Merkurja in Mersteela se je 119 zaposlenih odločilo, da sprejmejo predlog uprav in za primerno odpravnino in odškodnino zapustijo podjetje. Pogodbe so podpisali, vmes pa je bila v obeh podjetjih razglašena prisilna poravnava, zaradi nedorečene insolvenčne zakonodaje pa je v zraku obviselo izplačilo obeh obljubljenih prejemkov. Kalan je bil s sodelavci tako močan in vztrajen, da so poslanci Državnega zbora potrdili avtentično razlago členu v zakonu, ki govori, da so odpravnine in odškodnine nadomestila plače, kar so prednostni izdatki in jih sodišče lahko potrdi za izplačilo. Zataknilo se je namreč pri vprašanju, ali niso terjatve takrat že nekdanjih delavcev obeh podjetij enake preostalim terjatvam in bi morale biti poplačane enako - v več letih in še to zgolj približno 60-odstotno. Na 'kraj' Kalan in njegovi nekdanji sodelavci niso pristali in na koncu jim je uspelo. Grozili so tudi z vložitvijo predloga za stečaj obeh podjetij, ko je bilo že vse dogovorjeno (obe družbi sta imeli vseskozi pripravljen denar), pa se je zataknilo na sodišču ... Agonija se je končno razpletla, kot kaže sedaj, pa bi lahko uspelo tudi Mersteelu in Merkurju. Prisilni poravnavi za obe podjetji sta uspeli, največji test pa bo že čez nekaj dni, ko morata plačati visoke obroke poplačila upnikov.

Dr. Timotej Knific, arheolog, prejemnik Valvasorjeve nagrade za življenjsko delo

Letošnje najvišje stanovsko priznanje na področju muzealstva, ki ga vsako leto podeljuje Slovensko muzejsko društvo, Valvasorjevo nagrado za življenjsko delo, je prejel arheolog in muzealec dr. Timotej Knific, ki je eden največjih poznavalcev zgodnjega srednjega veka, preseljevanja ljudstev in prvih slovanskih poselitev na območju današnje Slovenije. Dr. Timoteja Knifica, po rodu Kranjčana, poznamo po obsežnih arheoloških raziskavah in vzornih objavah Blejskega kota, Batuj in Solkana, Središča ob Dravi, Ajdovskega Gradca nad Sevnico in Gradišča nad Bašljem. Knific je veljal za enega najbolj priljubljenih profesorjev na oddelku za arheologijo na Filozofski fakulteti v Ljubljani, od leta 1987 pa je tudi kustos za zgodnesrednjeveško zbirko v Narodnem muzeju Slovenije. Odlikuje ga izredno natančno poznavanje arheološkega gradiva ter velik pedagoški dar, ob tem pa tudi posebej ljubezniva pripravljenost pomagati, razložiti, poučiti o naši kulturni in naravni dediščini vsakogar, ki ga to zanima. "Veselje in raziskovalna strast sta mi bila mnogokrat pot in cilj v mojem delovanju," je v "obrambi" Valvasorjeve nagrade med drugim dejal dr. Timotej Knific, ki si vedno znova prizadeva, da bi naša zavest o ohranjanju kulturne in naravne dediščine postala nekaj samoumevnega.

Boštjan Lenac, motorist, ki se je edini od voznikov odzval klicu na pomoč in se pogнал za tatico.

Radovljčan Boštjan Lenac se je neke nedelje sredi letošnjega poletja z motorjem peljal skozi Bled proti Bohinju, ko je na obali jezera zaslišal krike gospe, ki so ji med kopanjem v Blejskem jezeru ukradli nahrbtnik. Bil je edini voznik v koloni avtomobilov in motorjev, ki je ustavil in ponudil pomoč. Ko je izvedel, da je kopalnik neznanec z obale odnesel nahrbtnik z denarnico, ključi, dokumenti in telefonom, se je pogнал za zmikavtom - izkazalo, se je, da gre za mlado deklo. Dohitel jo je in nato ukradeni nahrbtnik, ki ga je med begom odvrгла v grmovje, prinesel nazaj lastnici. Ta se mu je, ker si v razburjenju ob dogodku ni zapomnila njegovega imena, zahvalila z javnim pismom v Gorenjskem glasu. Boštjana so takoj prepoznali njegovi sodelavci v radovljjski občinski upravi, ki so v zapisu ponosni prepoznali prijaznega, vedno nasmejanega, na pomoč pripravljenega kolega. "Neznani motorist prijaznih oči" iz pisem bralcev je tako dobil ime, Boštjan Lenac pa kmalu za tem tudi osebno zahvalo gospe, ki ji je tako nesebično priskočil na pomoč.

Irma Lipovec, učiteljica

Irma Lipovec iz Bistrice pri Trziču je dobitnica nagrade RS na področju šolstva za izjemne dosežke v osnovni šoli. V šestintridesetih letih predanega pedagoškega dela je zaznamovala generacije učencev in kraj Kovor. S projekti s področja narave, zgodovine in kulturne dediščine je v sodelovanju z učenci, starši, krajanji in strokovnimi institucijami obudila pozabljene dejavnosti in povezala šolo z lokalnim okoljem. Več raziskovalnih projektov, kot so Ponosni smo nanje o tržiških smučarjih, Portali tržiških vrat in Nekdanja Občina Kovor, je objavila monografijah. Kot učiteljica je pripravila vrsto predavanj za starše o opismenjevanju otrok in pomoči pri učenju. Sodelovala je tudi na mednarodnih seminarjih Otrok v gibanju in Od ideje do izdelka. "Pri delu gradim na pozitivni samopodobi učencev in na podpiranju njihovih močnih področij. Šibkejšim učencem pa pomagam tako, da jih učim različnih strategij učenja. Učim jih doslednosti, natančnosti in pravilnega odnosa do dela," je poudarila. Irmi Lipovec je bil poklic učitelja položen v zibelko, saj sta bila njena starša učitelja v Lešah. "Te nagrade sem res vesela. Potrdila je, da moj način dela sprejemajo tudi drugi. Vse, kar je povezano s šolo, delam z veseljem in ljubeznijo in tudi pri vodenju šole in dejavnostih ob prostih dneh ne štejem ur," je povedala Irma Lipovec, razredna učiteljica in vodja Podružnične šole Kovor.

Anže Logar, izdelovalec lesenih plovil

Septembra je izdelovalec lesenih plovil Anže Logar na Blejskem jezeru splavil svojo do sedaj največjo ročno izdelano barko, narejeno iz macesnovega lesa, dolgo prek 11 metrov, ki na krov sprejme petdeset potnikov. Enaintridesetletni blejski podjetnik tradicionalna lesena plovila izdeluje ročno. Plovila tudi popravlja. Ker je gradnja lesenih plovil stara deficitarna obrt, je njegov največji izziv, da to premično kulturno dediščino reši pred izumrtjem. Tej zahtevni nalogi posveča tudi ves prosti čas.

Anže Logar je že v zgodnjih najstniških letih je opazoval starega očeta Leopolda Bijola pri izdelovanju pletenj. Servisiranje blejskih pletenj in drugih malih čolnov je bil že njegov obštudijski hobi, ki je prerasel v poslovno idejo. Po poklicu mizar in diplomirani inženir lesarstva, je svoje znanje nadgradil na Finskem, kjer je diplomiral kot izdelovalec lesenih plovil. Na začetku podjetniške poti sta mu s svojim znanjem in nasveti pomagala Anton Zupan in Janez Polak.

Do sedaj je ročno izdelal več kot trideset lesenih plovil, popravil pa jih je že okrog sto. Največkrat se v njegovi delavnici najdejo blejske pletnje, električni čolni, mali čolni na vesla, lesene jadrnice, občasno pa tudi kakšen lep mahagonijev gliser.

Matevž Logar, "skrbnik" medvedka Medka

Matevž Logar iz Podvrha je aprila letos "zaslovel", ker je fizično napadel inšpektorja med opravljanjem inšpekcijskega nadzora, ker so Logarjevi ponudili zatočišče medvedjemu mladiču, ki se je zatekel na njihovo kmetijo pod Starim vrhom. Naslednja dva meseca so Logarjevi bili bitko z državo, ker se niso strinjali, da bi Medka, kakor so ga poimenovali, odpeljali v zavetišče za divje živali v Muti na Koroškem ali pa ga celo usmrtili. Vmes so celo razmišljali, da bi za malega kosmatinca, ki je nezadržno rasel in se krepil, kar na kmetiji postavili bivališče, a so nazadnje od načrtov odstopili. Potem so se obrnili na predsednika vlade Boruta Pahorja, naj se s hrvaško kolegico Jadranko Kosor dogovori, da medvedka preselijo v Velebitsko zatočišče za mlade medvede v Kuterevem, kjer se bo Medko po njihovem najbolje počutil. A država je bila neizprosna in 3. junija je po medveda v Podvrh v spremstvu policije prišla celo glavna inšpektorica za okolje in prostor Aleksandra Velkovrh. A Matevž Logar je medveda najprej skrtil, tako da ga je inšpektorica zasegla šele ob novem obisku nekaj ur kasneje. Medka so odpeljali v Muto, kjer pa so ga kmalu spektakularno ukradli. Nazadnje so ga našli v Kočevski Reki, od koder so medvedka po posredovanju mednarodne organizacije Štiri tačke odpeljali v zavetišče v Romuniji, kjer naj bi se privadil samostojnega življenja v naravi.

Marko Lotrič, **gorenjska gazela 2011**

Letošnje najhitreje rastoče podjetje na Gorenjskem je Meroslovni laboratorij Lotrič iz Selc, ki ga je ustanovil Marko Lotrič. "Z inovativnostjo je prežeto celotno podjetje Lotrič, ki se na specializiranem področju volumna ali pipetiranja uvršča celo v svetovni vrh, 'meroslovno natančno' naravnava tudi svojo dinamiko rasti," je v obrazložitvi pojasnila metodološka komisija, ki pregleduje izkaze poslovanja zadnjih petih let. V Lotriču so v tem času prihodke podvojili, od 13 zaposlenih so zrasli v kolektiv z 31 sodelavci, dodana vrednost se je potrojila (lani 28 tisoč evrov). Osvojitev gorenjske gazele ni edina (letošnja) nagrada ali priznanje podjetja. Letos, natanko 1. aprila, pa so Marko Lotrič in njegovi sodelavci praznovali tudi izjemno pomemben jubilej - 20-letnico ustanovitve podjetja. "Začetki so bili izredno težki, po dveh, treh letih spoznavanja podjetništva in načina dela, ki je dalo tudi veliko znanja, ta pa energijo za razvoj, smo krenili na pot, ki se še ni zaključila," opisuje Lotrič. Vsa družina je vpeta v delovanje laboratorija. Gazela je nagrada za rast podjetij, Lotriči pa lahko v prihodnje rastejo še veliko hitreje. Pred vrati je morda dogovor o sodelovanju z multinacionalko. Tako bi po osvojitvi Slovenije, po osvajanju trgov nekdanje Jugoslavije, lahko delovali v več kot 170 državah sveta.

Klemen Markelj, **načelnik Zveze tabornikov** **občine Kranj**

Klemen Markelj se je tabornikom prvič pridružil pri sedmih letih. Z nekaj premori je leta 1996 prišel k Rodu Staneta Žagarja - mlajšega. Načelnik Zveze tabornikov občine Kranj je postal leta 2007 in v tem času izpeljal več projektov, kot so čistilna akcija Očistimo Kranj - Kranj ni več usran, muzejska vitrina v Gorenjskem muzeju in predstavitev ponatisa prvega slovenskega prevoda Baden-Powellove knjige Skavt, navodilo za vzgojo dobrih državljanov leta 2008, pa tudi fotografska razstava Taborniki smo foto v Stebriščni dvorani Gorenjskega muzeja. Akcija Očistimo Kranj je bila v začetku samo nadgradnja čistilne akcije, ki jo je vsako leto imel Rod Staneta Žagarja - mlajšega. V sklopu dogodkov ob petdesetletnici kranjskih tabornikov pa so se leta 2002 dogovorili, da bi akcijo razširili. Pomoč so ponudili tudi PS Sava, MO Kranj, Komunala Kranj, enote Civilne zaščite, kranjski gasilci ... Markelj je kasneje v imenu tabornikov prevzel vodenje akcije in dodajal nove vsebine. Klemen Markelj je poudaril, da brez uspešne ekipe tabornikov, ki delujejo v štirih rodovih (Stane Žagar - mlajši, Kokrški rod, Rod Stražnih ognjev, Rod Zelenega Jošta), taborniške akcije in projekti ne bi bili tako uspešni in odmevni. Dodal je še: "Taborniki smo družčina, ki poskuša ustvarjati boljši svet, pa četudi z majhnimi koraki."

Janko Medja, **mladi manager leta 2011**

Janko Medja je po rodu Kranjčan, živi pa na Posavcu. Na Univerzi v Ljubljani je diplomiral z diplomskim delom Kakovost v bančništvu, za katero je prejel priznanje Banke Slovenije, kasneje je z odliko končal še program MBA na IEDC Poslovni šoli Bled. Njegova prva zaposlitev je bila v Gorenjski banki, zdaj pa je že enajst let v UniCredit Banki Slovenije, kjer je od septembra 2008 član uprave banke, odgovoren za poslovanje s podjetji in za investicijsko bančništvo. V bančni karieri v UniCredit banki je vodil ali sodeloval pri vzpostavitvi nekaterih sistemov, ki jih banka prej ni imela, med drugim na področju kontrolinga in managerskega poročanja. Je tudi odgovorni urednik bančne revije Azimut in predsednik Alumni kluba IEDC Poslovne šole Bled. Združenje Manager ga je letos izbralo za Mladega managerja leta 2011. Ko smo ga v pogovoru za Gorenjski glas vprašali, zakaj je gospodarska (finančna) kriza banke tako različno prizadela, je dejal, da je sposobnost bančnih uprav pomembna, a največje razlike med bankami so pri vrednotah. Nekatere so imele v poslu izrazito kratkoročno usmeritev s ciljem hitre rasti, velikih in takojšnih dobičkov, druge, med katere se uvršča tudi UniCredit, pa so delale na dolgi rok s ciljem vzdržnosti poslovnih modelov in rezultatov ter ohranjanja integritete do strank in drugih deležnikov.

Boris Mesec, obrtnik leta 2011

Boris Mesec je ustanovitelj, lastnik in direktor podjetja Mebor iz Sv. Lenarta v občini Škofja loka in letošnji prejemnik priznanja obrtnik leta 2011. Z dejavnostjo proizvodnje tračnih žag se je začel ukvarjati leta 1982, devet let kasneje je ustanovil Mebor. Danes je to podjetje mnogo večje, kot si je predstavljal na začetku, njeno jedro pa poleg njega sestavlja družina: žena Marinka, sinovi Uroš, Simon in Gregor, brat Roman in sestra Milanka. Podjetje je zadnja leta močno raslo, zdaj je na domačiji že spodobna tovarna. Obrtniške začetke bi lahko pripisali očetu Albinu, ki je žagal hlodovino, vendar s počasno in nerodno žago. To je bila vzpodbuda za obrtnika leta, ki je postavil zmogljivejšo tračno žago, ki je zahtevala manj napora, kar so opazili tudi sosedje. "Zelo težko je bilo začeti, saj ni bilo orodja, strojev, po drugi strani pa je bilo lažje prodajati. Danes je obratno, veliko več moramo vlagati v promocijo," ocenjuje Mesec. Žage prodajajo po vsem svetu, še največ v Evropi, pa tudi v Rusiji, Ameriki in Avstraliji ter drugod poznajo njihove izdelke. V Sloveniji prodajo manj kot desetino. Razpršena prodaja je bila izjemnega pomena ob nastopu gospodarske krize, kljub njej pa še vedno rastejo. Letos naj bi 32 zaposlenih ustvarilo za 5,2 milijona evrov izdelkov. "Za prihodnost so pomembni razvoj, konkurenčnost in prepoznavnost na trgu," napoveduje Mesec.

Jure Miklavc, oblikovalec, prejemnik nagrade Prešernovega sklada

Industrijski oblikovalec Jure Miklavc, doma iz Škofje Loke, je nagrado Prešernovega sklada prejel za dosežke na področju industrijskega oblikovanja v zadnjih dveh letih. Za predigro k letošnji nagradi je Miklavc v svoji petnajstletni oblikovalski karieri prejel številne nagrade in priznanja. Samo za oblikovalske dosežke na področju športne in obutve za prosti čas zadnja tri leta v Nemčiji redno prejema prestižno nagrado Red Dot Awards. Velja za enega najbolj prepoznavnih slovenskih ustvarjalcev mlajše generacije, ki je diplomirala na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani. Jure Miklavc v svojih oblikovalskih dosežkih izpričuje konceptualno zrelost, inovativnost in humanistično poslanstvo svojega poklica. "Ob tem razume trenutek in spoštuje tradicionalna izhodišča okolja, v katerem deluje in v katero se neprestano vrača. Tako s svojimi vrhunskimi in do najmanjšega detajla celovito oblikovanimi izdelki popolnoma zadovolji končnega uporabnika kakor tudi proizvajalca," je zapisano v obrazložitvi k nagradi. Jure Miklavc redno sodeluje z Alpino Žiri, ima svoj oblikovalski studio in predava industrijsko oblikovanje na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani.

Janez Močnik, skladatelj in zborovodja, dobitnik srebrne plakete JSKD

Janez Močnik je srebrno plaketo Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti prejel za skladateljsko in raziskovalno delo na področju zborovskega petja. Dolgoletni profesor likovne pedagogike se je velik del svojega delovanja v ljubiteljski kulturi posvečal skladateljstvu in vodenju zborov, domačini v Cerkljah pa ga poznajo tudi kot zgodovinarja, publicista in urednika. Odlikujejo ga izjemna natančnost, kritičnost pri odkrivanju neznanega in sposobnost povezovanja. Vrsto let je bil član Komornega zbora RTV Ljubljana, poleg šolskih zborov pa je uspešno vodil vrsto pevskih društev, med drugim Moški pevski zbor Davorin Jenko Cerklje na Gorenjskem, Komorni moški zbor Lek Ljubljana, Mešani komorni zbor Loka ter (tudi kot organist) več cerkvenih zborov, med drugim v župnijah Stranje, Ljubljana Bežigrad in Škofja Loka. Posebna glasbena in raziskovalna ljubezen Janeza Močnika je naše srednjeveško in kasnejše protestantsko in raznovrstno drugo pesemsko izročilo, ki ga je temeljito študiral in spoznal. Je tudi pobudnik, utemeljitelj in dolgoletni programski vodja tradicionalnega Festivala slovenske cerkvene glasbe v Cerkljah. Pred nedavnim je izšla zbirka z naslovom *Fantovske pesmi*, v kateri je zbral skoraj osemdeset zapisov fantovskih pesmi. Janez Močnik je tudi častni občan občine Cerklje.

Matej Narat, predsednik uprave Save

Po desetletju in pol se je na vrh Poslovne skupine Sava zavihtela nova uprava. Janeza Bohoriča je tri mesece pred iztekom mandata, konec marca letos, zamenjal Matej Narat in njegova ekipa v upravi. Že prvo leto so se morali spopasti z izjemno finančno situacijo v Skupini, ki je lani beležila skoraj sto milijonov evrov izgube (štiri petine na račun odpisa vrednosti Merkurja). V prvi polovici leta je Sava pridelala še dodatnih 25 milijonov evrov izgube, po devetih mesecih se je leta zmanjšala na 20 milijonov evrov. Do jeseni je imela nova uprava čas, da pripravi novo poslovno strategijo. Če povzamemo na kratko: zamislili so si, da je v družbi na prodaj vse, kar lahko prodajo za primerno ceno, med njimi tudi turistično in gumarsko dejavnost. Slednja gospodarski krizi navkljub deluje zelo uspešno. Matej Narat, mandat ima potrjen do konca marca 2016, se je javnosti predstavil le maja, precej zadržano, vse od takrat pa tako njega kot Save v medijih skorajda ni. Morda je tudi to nova strategija, saj je bila družba leto prej, tudi zaradi vpletenosti v lastničenje Merkurja, javnosti zelo izpostavljena, delnica pa je od nastopa krize do danes strmoglavila - na komaj nekaj odstotkov vrednosti iz leta 2008. Lastniki zaupajo Naratu, da bo z dvajsetletnimi delovnimi izkušnjami, od tega skoraj celo zadnje desetletje v NLB, kot izkušen finančnik znal voz Save potegniti iz izgube.

Primož Peterka, naš najboljši smučarski skakalec, ki je zaključil tekmovalno kariero.

Zagotovo je Primož Peterka eden najbolj poznanih in priljubljenih slovenskih športnikov, ki je zablestel že v najstniških letih. Moravčan se je s skoki spoznal v domačem kraju, izreden talent in želja pa sta ga pripeljala v Kranj, kjer se je včlanil v Smučarski klub Triglav. Še pred sedemnajstim rojstnim dnevom je prvič nastopil na tekmi svetovnega pokala v Innsbrucku ter osvojil 8. mesto, isti mesec, januarja 1996 pa je vse tekmece prvič premagal v Zakopanah. V karieri je na tekmah svetovnega pokala zmagal petnajstkrat in dvakrat postal skupni zmagovalac svetovnega pokala. Letom uspehov je sledila tudi tekmovalna kriza ter nato nova vrnitev med najboljše, ko je na zimskih olimpijskih igrah v Salt Lake Cityju skupaj z ekipo osvojil bronasto medaljo. Leta 2005 je bil znova med zmagovalci tekem svetovnega pokala, prav tako pa je bil član ekipe, ki je na svetovnem prvenstvu osvojila bronasto odličje. Po zadnji tekmi minule sezone se je oče treh otrok, star 32 let, odločil, da zaključi tekmovalno kariero. Poslovilno tekmo pred množico gledalcev je imel 2. julija v Kranju. Takoj nato se je spopadel z novim izzivom, saj je postal pomočnik trenerja slovenske ženske skakalne reprezentance.

Tomaž Pevc, Inovator

Tomaž Pevc iz Trzina je direktor združenja slovenskih aktivnih inovatorjev in lastnik dveh patentiranih inovacij. S svojo drugo inovacijo, lučjo za potapljače, je navdušil zahtevno in premožno občinstvo na sejmu v Kuvajtu, kjer je ob koncu lanskega leta prejel najvišjo nagrado in ček za pet tisoč ameriških dolarjev, kar doslej ni uspelo še nobenemu slovenskemu inovatorju. Po osnovni izobrazbi je sicer veterinarski tehnik, doma pa ima družinsko mizarско podjetje z lesno darilno in gospodinjstvo galanterijo, a ustvarjalni duh ga je že kmalu popeljal med inovatorje. Kot navdušen potapljač in ljubitelj morja je pred nekaj leti izumil že posebno plovilo s podvodnimi krilci, lani pa še podvodno luč za potapljače - oboje iz lastne potrebe, malo pa tudi iz lenobe, kot se sam rad pošali, "ker želimo stvari čim bolj poenostaviti in tudi pri meni ni nič drugače". Živi v pravi inovatorski družini, saj pri razvijanju izdelkov sodelujejo tudi žena Valerija, hči Asja in sin Gregor, ki je tudi že zaščitil svoj izum - varovalo nadzemnih vodov. Kot vodja združenja ASI, kamor je vključenih več kot dvesto slovenskih inovatorjev, ki imajo patentiranih več kot 400 inovacij, si vseskozi prizadeva njihovo delo približati ljudem, hkrati pa opozoriti politike in podjetnike, da tudi naše gospodarstvo za vzpon in konkurenčnost potrebuje inovacije.

Marko Polanc, **35 let v kolesarstvu**

Marko Polanc iz Britofa že 35 let neprekinjeno deluje v kolesarskem športu. Najprej kot odlični kolesar tekmovalec in potem dolga leta kot zelo uspešen trener. Med tekmovalno kariero je njegov največji uspeh osvojitve zlatega kolesa, kar je pomenilo, da je bil v sezoni 1990 razglašen za najboljšega kolesarja v Jugoslaviji. Vrhunec svoje trenerske kariere pa je doživel lanskega decembra, ko ga je Kolesarska zveza Slovenije nagradila s prestižno nagrado kot najuspešnejšemu trenerju za mladinske kolesarske kategorije. Kot tekmovalec je bil stalni član članske državne reprezentance in eden od najuspešnejših kolesarjev Save Kranja, ki se lahko pohvali z več naslovi državnega prvaka kot tudi z nastopi na svetovnih prvenstvih. Ko je leta 1994 kolo obesil na klin, se je v celoti posvetil delu z najmlajšimi kolesarji v kategoriji dečkov. Že kmalu so mu na Kolesarski zvezi Slovenije zaupali vodenje slovenske reprezentance mlajših članov in takoj zatem je bil od leta 1995 do 1998 še desna roka selektorja članskih vrst. V svoji dosedanji trenerski karieri je ustvaril veliko državnih prvakov, zmag na najboljših dirkah ter dva evropska prvaka. Lani je sledila Markova nepričakovana odločitev, da po 34 letih zapusti svoj matični kolesarski klub Sava Kranj in se preseli v konkurenčno kolesarsko društvo Rog iz Ljubljane.

Maja Radinovič Hajdič, **direktorica Ljudske univerze** **Jesenice**

Maja Radinovič Hajdič je direktorica Ljudske univerze Jesenice, ki je v zadnjih letih postala ena najbolj uspešnih ljudskih univerz v državi. V zadnjih desetih letih je znanje pri njih nabiralo kar deset tisoč odraslih. Z uspešnim pridobivanjem evropskih sredstev je Maja Radinovič Hajdič na Jesenice uspela pripeljati celo vrsto kakovostnih programov, ki so za udeležence brezplačni. Tako jim je v krog znanja uspelo privabiti tudi ranljivejše ciljne skupine, to je starejše, brezposelne, socialno šibkejše, ki jim prej izobraževanje ni bilo dostopno, ker je bilo predrago. Zlasti veliko pozornost namenjajo računalniškemu usposabljanju starejših, že pred leti so uspešno uvedli in izvedli projekt Stari starši in vnuki, v sklopu katerega so mladi poučevali računalništva starejše in ki so ga kasneje posnemali tudi drugi. Da je na Jesenicah ideja vseživljenjskega učenja tudi po zaslugi Maje Radinovič Hajdič in njenih sodelavcev na Ljudski univerzi Jesenice zares zažive-la, pa dokazuje neverjetno zanimanje za Univerzo za tretje življenjsko obdobje. Ta je zažive-la z letošnjim šolskim letom, zanimanje starejših pa je preseglo tudi najbolj optimistična pričakovanja. Tako univerzo obiskuje kar 126 navdušenih študentov - seniorjev, ki se zavedajo, da za učenje ni nikoli prepozno.

Vlado Ravnik, **botanik**

Naslov častnega občana Mestne občine Kranj so letos podelili prof. dr. Vladu Ravniku za njegov neprecenljiv prispevek na področju botanike. Vlado Ravnik je celo v svetovnem merilu eden redkih strokovnjakov na botaničnem področju, ki svoje znanje zna preliti v umetniško risbo. Že v znani otroški zbirki Čebelica sta izšli knjižici Cvetje naših gora, I. in II. del. Za Malo floro Slovenije je pri-speval 580 risb, ki prikazujejo razne de-tajle pri določenih družinah rastlin. Z risbami je opremil tudi knjigo Strupene rastline Slovenije. Leta 1993 je izdal skripto Splošna botanika za študente ži-vilske tehnologije. Je avtor knjige Orhi-deje Slovenije. V knjigo Stena je prispe-val risbe divjega cvetja, ki uspeva v tri-glavski Severni steni. Knjigo Alpsko cvetje Slovenije je Ravnik namenil vsem, ki hodijo v hribe in občudujejo le-pote narave. Odkril, opisal in narisal je kamniško murko in vrtaško zvončico. Šest njegovih akvarelov je v svetovno znani zbirki The Hunt Institute for Botani-cal documentation, Carnegie-Mellon University Pittsburgh v Pennsylvaniji. Za prvo slovensko rastlinsko serijo znamk leta 1994 je Ravnik na temo Cvetje Slo-venije narisal akvarele kranjskega jegli-ča, hladnikovke, Blagayevega volčina in Zoisove zvončice. Kasneje je narisal še akvarele iglavcev. Štirideset let je pouče-val botaniko na Biotehniški fakulteti.

Marijan Roblek, direktor KGZ Sloga Kranj

Marijan Roblek iz Bašlja je v Slogi zaposlen 30 let, od tega je 26 let direktor. Vse od ustanovitve v letu 2005 vodi tudi podjetje večine gorenjskih zadrug in KŽK-ja za prodajo mleka Mlekop, od februarja letos pa še hčerinsko podjetje KŽK. V novejši zgodovini zadruge so bili vsaj trije prelomni trenutki - v letu 1992 je zadruga znova postala samostojna, v letih 1993 in 1994 je kupila nove poslovne prostore v Šucevi ulici v Kranju, v obdobju po letu 2000 pa je pripojila zadrugi Sv. Katarina in Lovrenc na Dravskem polju ter kupila kmetijski del KŽK-ja. Ima 430 članov - kmetov, skupaj s hčerinskima družbama pa zaposluje okoli 150 delavcev. Na Gorenjskem ima tri kmetijsko vrtno in kmetijsko tehnične centre, poleg teh pa še pet na Štajerskem, v Prekmurju in na Dolenjskem. Lani je odkupila 27,5 milijona litrov mleka, 2.882 mladih pitalih goved, 2.665 ton krompirja, 2.989 ton pšenice, 4.673 ton koruze ... Letos je praznovala 50-letnico obstoja in 110-letnico združenosti na širšem kranjskem območju. Jubilej je proslavila z izdajo zbornika in slovesnostjo, na kateri so se zbrali člani zadruge, zaposleni in poslovni partnerji. "Zadruga tudi v zadnjih, kriznih letih povečuje obseg poslovanja, zaenkrat pa nam tudi za naprej kar dobro kaže," je ob jubileju dejal Roblek.

Vladimir Silič, avtor bogate monografije o slovenskih rezljanih vratih

Vladimir Silič z Bleda je v desetih letih fotografiral več kot tisoč starih slovenskih vrat. Fotografije je zbral, uredil in v začetku letošnjega poletja objavil v knjigi. Ta po krivici zapostavljen del slovenske kulturne dediščine je tako zadaj dokumentiran in zbran v monografiji z naslovom Rezljana vrata na Slovenskem. Silič je skupaj s soprogo popotoval po vsej Sloveniji in si ogledoval, s kakšnimi vrati so si naši predniki postavljali ločnico med domom in zunanjim svetom. "Odkar pomnim, me privlačijo dejavnosti, ki mi omogočajo spoznavanje preteklosti. Na začetku popotovanja po vsej Sloveniji z namenom odkriti čim več zanimivih vrat in motivov na njihovih tablah si seveda nisem niti predstavljal, kaj vse bom našel," pravi. Ugotovil je, da so najlepša tista lesena in rezljana, ki so jih, predvsem na Gorenjskem in v Ljubljani z okolico, izdelovali v devetnajstem stoletju. Vmes se je lotil še proučevanja domačih krajev, predvsem sprehajalnih in pohodniških poti po Bledu in okolici - in tako je jeseni izdal še vodnik z naslovom "Čez osamelce in ledine Blejske kotline". Delo odlikujejo zanimivi in bogati opisi poti, obsežen seznam ledinskih imen ter starih imen, ki jih uporabljajo domačini in se bodo tako za vedno ohranila.

Boštjan Šifrar, podjetnik leta 2011

Japcu in Jerneju Jakopinu, Ivu Boscarolu, Igorju Akrapoviču in drugim podjetnikom leta se je letos s tem priznanjem pridružil Boštjan Šifrar, direktor in lastnik družbe Sibo G. iz Škofje Loke. Priznanje je prejel za uspešno uresničevanje premišljene strategije, s katero je iz obrtniške delavnice ustvaril globalno podjetje. "Imel je pogum in vizijo, da je iz na videz neglamuroznega posla vlivanja plastičnih pokroščkov, tub in posodic razvil podjetje, ki svoje izdelke izvaža v 41 držav sveta," je v obrazložitvi zapisala komisija Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije. Med drugim Sibo G. dobavlja izdelke iz plastične mase tudi za farmacijo, ki je eden najzahtevnejših kupcev. Tako že vrsto let dokazujejo, da lahko tudi proizvodno podjetje uspešno konkurira na globalni ravni. Leta 1993 je od očeta prevzel podjetje, v prvih desetih letih je prihodke povečeval za pol milijona evrov na leto, nato že milijon evrov na leto. Šifrar je ponosen na družbo eminentnih podjetnikov leta: "Vsi smo uspeli zaradi investiranja v razvoj lastnih izdelkov in širjenjem na zahtevna tržišča po vsem svetu." Danes je v družbi zaposlenih 220 sodelavcev, ki naj bi letos dosegli 25 milijonov prometa, ustvarili 58 tisoč evrov dodane vrednosti na zaposlenega, skupaj več kot dva milijona evrov dobička. Prepričan je, da ima kot podjetnik veliko odgovornost, da ponudi okolju, v katerem deluje, vizijo, varnost in kakovost delovnih mest.

Tone Škarja, alpinist in vodja Komisije za odprave v tuja gorstva pri PZS

Tone Škarja, ena od osrednjih osebnosti slovenskega alpinizma, dolgoletni gorski reševalec in vodja slovenskih odprav v tuja gorstva, letošnji prejemnik državnega Bloudkovega priznanja za življenjsko delo v športu in tudi izjemno ploden pisec člankov s področja planinstva, je letos poleti izdal knjigo, v kateri je opisal 55 let svojega alpinističnega udejstvovanja. Knjigo, ki jo je pomenljivo naslovil *Po svoji sledi*, je intenzivno pripravljaval zadnji dve leti, čeprav je knjiga v resnici nastajala več kot pet desetletij, saj je Tone Škarja vseskozi pisal svoj dnevnik. "V njej sem opisal pol slovenskih odprav, na katerih sem tudi sam sodeloval. Moj prvi članek, ki sem ga objavil v Planinskem vestniku, je imel naslov *Po sledi*, zato sem knjigo naslovil *Po svoji sledi*, saj gledam nazaj na svojo prehojeno pot. Zdi se mi, da bo težko kdo napisal še kaj podobnega," je povedal na predstavitvi. V knjigi, ki opisuje neverjeten razvoj in podvige slovenskega alpinizma in himalajizma, nastopajo številni, skoraj vsi naši alpinisti in odpravarji. Danes triinšestdesetletni Tone Škarja je v svojem življenju opravil več kot 500 alpinističnih vzponov in bil desetletje med drugim tudi načelnik postaje Gorske reševalne službe v Kamniku.

Jože Šlibar, dobitnik Bloudkove plakete za življenjsko delo

Jože Šlibar je kljub številnim uspehom naših smučarjev skakalcev edini slovenski svetovni rekorder v smučarskih skokih. Rojen je bil 18. marca 1934 v Kovorju pri Trziču, zadnja leta, ko je upokojenec, pa največ časa preživlja na Jezerskem. Letos se je, natanko pet desetletij od svetovnega rekorda, ki ga je s skokom 141 metrov postavil 24. februarja leta 1961 v Obersdorfu, razveselil Bloudkove plakete za življenjsko delo. Šlibar namreč ni bil le odlični športnik, ampak je nato vrsto let pomagal pri Organizacijskem komiteju Planica, čeprav je po poklicu inženir gozdarstva in je vmes delal tudi v tujini. Bloudkovo plaketo je dobil na predlog šolarjev iz Kovorja, tržiške občine in Športne zveze Trzič. Kot je povedal, mu priznanje veliko pomeni, saj se mu je pred leti odrekel na račun kluba. Plakete je bil vesel tudi zato, ker je Stanka Bloudka dobro poznal. Ob slovesnem dogodku je bil navdušen, da je ravno letos pričakal, da je Johan Remen Eversen v Vikersundu skočil sto metrov več od njegovega rekorda izpred pol stoletja in postavil celo rekordno znamko 246,5 metra. Kot je tudi povedal ob jubileju in pomembnem priznanju, je vedel, da pri njegovem rekordu ne bo ostalo in da bo moč poleteti tudi dvesto metrov.

Dr. France Štukl, najboljši poznavalec škofjeloške zgodovine

Škofjeločan France Štukl, rojen leta 1942, po izobrazbi umetnostni zgodovinar in zgodovinar, doktor znanosti, velja za prvega samostojnega škofjeloškega arhivista. Postavil je temelj škofjeloški enoti Zgodovinskega arhiva Ljubljana, kjer je bil tudi zaposlen. Od šestdesetih let je deloval v Muzejskem društvu, ob koncu devetdesetih pa je bil tudi njegov predsednik, pred nekaj leti so ga proglašili tudi za častnega člana. Več kot 35 let je bil tudi član uredniškega odbora Loških razgledov, za katere je napisal številne članke o obdelanem arhivskem gradivu, pisal pa je tudi članke in knjige o Škofji Loki in njeni okolici ter tamkajšnjih prebivalcih. Letos je izšla že njegova sedma samostojna knjiga, ki sta jo muzejsko društvo in zgodovinski arhiv izdala ob dnevih evropske kulturne dediščine. France Štukl velja tudi za najboljšega poznavalca škofjeloške zgodovine, kar kaže tudi zadnja knjiga z naslovom *Po poti kulturne dediščine, Sprehod skozi Škofjo Loko* in vasi v spodnjem porečju Poljanske Sore. "Kulturna dediščina je naš skupen zaklad, zato je dolžnost naše generacije, da dediščino, naravni prostor in njegovo kulturo odkrivamo in obdelujemo, negujemo in jo zapuščamo svojim zanamcem v kar najboljši kondiciji," je ob izidu dejal France Štukl.

Duša Trobec Bučan, nekdanja ministrica brez listnice

”Stopila je v prevelike čevlje,” je o Duši Trobec Bučan, potem ko je aprila letos odstopila s položaja ministrice brez listnice, odgovorne za lokalno samoupravo in regionalno politiko, dejal njen predhodnik Henrik Gjerkeš. Ali je imel prav, ne bomo ugotavljali, zagotovo pa se je okoli Hotemažanke v komaj treh mesecih ministrovanja večkrat dvignilo precej prahu. Med drugim je dosegla, da so odvzeli pooblastilo državnemu sekretarju v kabinetu predsednika vlade Andreju Horvatu, ki je bedel nad projekti za Pomurje in katerega so kasneje preiskovali tudi nacionalni kriminalisti. Največ razburjenja je zagotovo povzročila s predlogom o oblikovanju šestih pokrajin po vzoru šestih škofij, med katerimi ni bilo Gorenjske. Šokirani gorenjski politiki, predvsem župani so bili enotni, da mora biti Gorenjska samostojna pokrajina. ”To je le delovni osnutek, ki gre v usklajevanje,” se je branila tedaj še ministrica Duša Trobec Bučan in pričakovala, da bodo politično soglasje o številu pokrajin dosegli še v letu 2011. Izkazalo se je, da se je politika zaradi njenega predloga le še dodatno oddaljila od dogovora o pokrajinah, po njenem odstopu pa je vlada zapustila tudi njena stranka DeSUS.

Cvetka Tropenauer Martinčič, dolgoletna direktorica knjižnice

Cvetka Tropenauer Martinčič je kar devetnajst let vodila Občinsko knjižnico Jesenice, v letošnjem poletju pa se je upokojila. ”Po devetnajstih letih, ko odhajam, je tako, kot bi odraslega otroka spustila v svet ... Na svoje delo sem ponosna,” pravi rojena Mariborčanka, ki od leta 1977 živi na Jesenicah, po izobrazbi diplomirana slavistka, sicer pa zavzeta ljubiteljica knjig in country glasbe ter mati štirih otrok. Na čelo knjižnice je prišla v obdobju, ko se je sam sistem knjižnic korenito spreminjal, knjižnice so prehajale v računalniško dobo. Ko je prišla, sta bila v knjižnici dva računalnika, danes jih imajo petdeset. Tedaj je bilo pet zaposlenih, danes jih je devetnajst. Tudi obisk se je močno povečal, letno imajo že 150 tisoč obiska in skoraj pol milijona izposojenih enot. V času njenega vodenja so popolnoma prenovili vse krajevne knjižnice, sledili vsem novostim, knjižnica je postala prostor novih medijev in srečevanja občanov. Edino, kar Tropenauer Martinčičevi kljub prizadevanjem v teh letih ni uspelo, je preselitev glavne jeseniške knjižnice v večje, primernejše prostore. ”Za 22 tisoč prebivalcev, kot jih imajo Jesenice, bi po normativih morali imeti 2500 kvadratnih metrov veliko knjižnico. Imamo pa šeststo kvadratnih metrov ... Zato: Zgradite nam novo knjižnico!”

Vinko Tušek (1936-2011), akademski slikar

V začetku letošnjega leta, v torek, 11. januarja, je umrl eden najvidnejših gorenjskih in slovenskih likovnih ustvarjalcev zadnjih štiridesetih let, akademski slikar Vinko Tušek. Rodil se je 5. septembra 1936 v Ljubljani. Slikarstvo je študiral na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani pri profesorjih Francetu Miheliču, Gabrijelu Stupici in Riku Debenjaku. Prvo samostojno razstavo je imel leta 1967 v Galeriji Prešernove hiše v Kranju. Ukvarjal se je s pedagoškim delom, bil je strokovni vodja za likovno dejavnost pri Zvezi kulturnih organizacij Kranj, do upokojitve 1999 je deloval kot samostojni kulturni delavec. Tuškovo delo je bilo izrazito raziskovalne narave. Ustvarjal je ambientalno plastiko, slike, objekte in grafiko. Loteval se je najrazličnejših likovnih tematik od moderne umetnosti do etnološke motivike. Od leta 1967 dalje je imel okrog sedemdeset samostojnih in prek dvesto skupinskih razstav doma in v tujini (Avstrija, Češka, Francija, Nemčija, Italija, Poljska in ZDA). Za svoje likovne stvaritve je prejel več nagrad, med najpomembnejšimi pa je nagrada Prešernovega sklada, ki jo je prejel leta 1982 za razstavi na Bledu in v Kranju. Vinko Tušek je pustil neizbrisen pečat v slovenski likovni umetnosti 20. stoletja in velja za enega najpomembnejših umetnikov, ki jih je v narodovo zakladnico dala Gorenjska.

Simon Velički, direktor PU Kranj

Direktor Policijske uprave Kranj Simon Velički se je januarja letos generalnemu direktorju policije Janku Goršku zahvalil za izkazano zaupanje, a zavrnil njegovo ponudbo za vodenje slovenske kriminalistične policije. Takoj ko se je izvedelo, da ga Goršek vidi kot naslednika Aleksandra Jevška, se je na Bohinjca kljub njegovim preteklim uspehom v boju zoper organiziran in gospodarski kriminal usul plaz obtožb, da ni primeren za direktorja Uprave kriminalistične policije. Srž očitkov je bila, da je pred več kot dvema desetletjema povzročil prometno nesrečo s smrtnim izidom. "Vsakdo v življenju lahko naredi napako. Tudi gospod Velički jo je in zanjo je plačal svojo ceno," so ga branili v generalni policijski upravi, sam pa je medijske napade tedaj ocenil: "Nikoli v življenju nisem gledal stran, ampak v problem, in verjamem, da sem zato marsikomu trn v peti. Očitno se marsikdo boji oziroma ve za mojo trdno pest, takrat ko imamo v preiskavi resna kazniva dejanja, ki močno vplivajo na varnost v Republiki Sloveniji." Bohinjec je na koncu vseeno sklenil, da iz osebnih razlogov ne bo odšel v Ljubljano. Svoje odločitve natančno ni nikoli obrazložil, a se glavni pomislek da razbrati iz izjave, ki jo je za Gorenjski glas podal konec leta 2010: "V meni je dvom, ali bom ob nenehnih vprašanjih izgubil kaj potrebnega vetra v jadrih."

Maks Vrečko, izumitelj Flaške

Maks Vrečko je bil Gorenjecem in Slovencem dolgo znan po pridelavi okusnih jagod. Zelo uspešno pridelavo je opustil, saj kot pravi, po šestnajstih letih ni bilo več pravega izziva, zato se je usmeril v drug posel. To pa je med drugim tudi projekt Flaška oziroma informiranje vode. Tudi to je povezano z jagodami, saj je pri njihovi pridelavi uporabljal t. i. živo vodo; jagode so postale lepše, čvrstejše in so tudi zdržale dlje. Flaška je, tako Vrečko, steklenica za vodo: "Projekt smo usmerili na področje zdravja, ekologije, prihranka denarja in izboljšanje kakovosti vode. Slednje z informiranjem steklenice, s katero nadomestimo plastenke in ohranjamo okolje, hkrati pa je voda domača in tudi bolj okusna in zdrava." Uporabniki vedo povedati, da otroci, ki prej po vodi niso posegali, sedaj radi uživajo vodo, rože po informiranju v Flaški cvetijo, voda uporabnikom diši in se po uživanju informirane vode bolje počutijo. Flaško je Maks Vrečko prvič predstavil spomladi 2010, za cilj pa si je zastavil prodajo devet tisoč kosov, dela naj bi bilo za dva zaposlena. Vse načrte je že zdavnaj presegel, v masovno proizvodnjo pa zaradi dolgotrajnega postopka informiranja, ne želi vstopiti. "Postopoma gremo naprej, čeprav smo do sedaj rasli eksplozivno. Ne želim ugibati o prihodnosti, še naprej bomo pozornost namenjali kakovosti in razvoju," pojasni.

Irena Mrak in Mojca Švajger, alpinistki

Mojca Švajger in Irena Mrak v alpinistični javnosti že dolgo nista več novinki, saj sta nase od leta 2003, odkar plezata skupaj, opozorili že s številnimi uspehi, tudi s tem, da sta kot prva slovenska ženska naveza presegle magično mejo 8000 metrov. A letošnje leto je bilo zanj še posebej uspešno, saj sta z odličnim plezanjem v orjaški steni devete najvišje gore sveta Nanga Parbat (8125 metrov), ki jo imenujejo tudi Ubijalska gora, dosegli uspeh, ki so ga številni poimenovali kot največji slovenski ženski plezalni dosežek v Himalaji. Osemintridesetletna geografinja Irena Mrak in dve leti mlajša Mojca Švajger, obe iz Trziča in obe vseskozi z redno službo na Filozofski fakulteti v Ljubljani oziroma na Občini Trzič, sta se v steno Nanga Parbata odpravili v sklopu Tretje himalajske odprave Univerze v Ljubljani, a na goro sta se odpravili sami. Več kot 3000 metrov visoko steno jima je do višine 7590 metrov uspelo preplezati v devetih dneh in to v skladu z najbolj pristno alpinistično etiko - v lahkem, hitrem alpskem slogu, brez pomoči višinskih nosačev in brez dodatnega kisika. Plezanje jima je oteževalo sneženje in nevarna ledena območja, prav vreme in težavna skalna pregrada pa sta jima preprečila vzpon na sam vrh. A to jima daje le še dodaten zagon za naslednje odprave, ki jih načrtujeta.